

*Det som är
av det som varit*

Masterexamensarbete 30p

Av: Brita Huggert

Högskolan för design och
konsthantverk, HDK

Handledare: Birgitta Nordström
och Magnus Haglund

2015

Innehållsförteckning

- s. 4 Inledning
- s. 5 Genomförande
 - s. 5 Vävning
 - s. 6 En text om vävning
 - s. 8 Material och infärgning
 - s. 9 Färgerna, tretalet och trådarna
 - s. 10 Den svarta väven
 - s. 11 Den röda väven
 - s. 12 Den vita väven
 - s. 16 Hål
 - s. 17 Revan
 - s. 20 Rummet
 - s. 21 Presentation
- s 22 Bilder
- s. 28 Avslutning
- s. 29 Tack
- s. 30 Bilagor
 - s. 30 Min text om ovisshet
 - s. 35 Min text om revan
- s. 36 Källförteckning

Inledning

Mitt examensarbete är ett försök till att famna ovissheten och beskriva den. Jag vill arbeta med väv, rum och tre textila verk i förhållande till varandra. Kan jag gestalta och förstå ovissheten?

Jag började på HDK med en bra grund i sömnad och vävning både hemifrån och från tidigare folkhögskola. Vid varje kurs och chans till möte med en ny teknik var jag alltid ”på” för att vilja lära mig nytt. Men jag har hela tiden återkommit till vävningen efter tillfälliga ”utflykter” i andra tekniker. Möjligheterna är oändliga när man fördjupar sig rent teoretiskt. Det finns massor att lära för den som vill. Men istället för att göra som i gymnasiet, där jag gick musiklinjen och körde slut på all lust under 3 års tid, så har det varit väldigt viktigt och noga att inte göra det samma i det textila. Skaparglädjen ska hela tiden finnas med sida vid sida. Och under de här 5 åren på HDK känner jag att glädjen över att ha valt ”rätt” har nog aldrig varit större än vad den är nu. Vävningen är en av de mest centrala delarna i mitt gestaltungsarbete, en ”hemvistmiljö” i textil- och fibervärlden.

Mina tidigare konstnärliga projekt har ofta handlat om erfarenheter och händelser som jag själv varit med om. Det som står mig nära, livet men också om andra människors livsöden. Verklighet och allvar. Samtidig lekfullhet och lust i färg, material och tekniker. T.ex. att föra samman metalltråd i vävning och skapa egna formbara material som sedan blivit skulpturer att ta på sig eller som hänger svävandes fritt i rummet. Undersökningsprojekt med fosforescerande färg i textila material som gör att textilen aktiveras med ljus och lyser i mörkret. Explosioner av färgkavalkader laddade med olika energi har avlöst varandra genom åren.

I det här projektet vill jag arbeta med väv, men inte med metalltråd. Och jag vill inte heller göra färgsprakande skulpturer som kan lysa i mörkret, för det har jag också provat på. Det skulle kännas allt för tryggt att följa gamla hjulspår och upprepa det jag redan vet. Jag vill arbeta avskalat och enkelt, inga onödiga detaljer. Vara rå, liksom den råa känsla jag bär på och vill förmedla. Jag ska jobba med tre vävar, de ska vara i tre olika nyanser; blåsvart, röd och vit, och de bär på en reva.

Redan i början på hösten 2014 hade jag en idé om att jag vill arbeta kring ovisshet och med mängd, upprepningar, håligheter, volym, mycket och brutalt. Och jag gjorde provbit efter provbit, klippte och sydde ihop osv. Men pusselbitarna föll aldrig på plats, till slut tappade jag nästan bort mig själv. För att kunna komma till ro i mitt projekt skrev jag texter om ovisshet och om hål; vad är ovisshet för mig? Och varför ska jag göra hål i arbetet? På så vis kunde jag börja sålla bort detaljer som inte är så viktiga.

Tidigt i våras köpte jag en vävstol för en symbolisk summa av en textilkonstnär ute på Orust. P.g.a. astma kunde konstnären inte fortsätta sitt arbete i just textil, men kommer att utforska sitt konstnärskap i nya tekniker. Det slog mig, efter att ha tittat på en samling av hennes konst, foton och tidningsurklipp, att det är just så här det går till: Kunskap och traditioner lärs ut och förmedlas vidare till en yngre generation, som sedan tar över stafettpippen och fortsätter utövandet, för att sedan i sin tur föra kunskap och tradition vidare.

Genomförande

Vävning

För att få ett enkelt, rått och avskalat uttryck använder jag mig av den mest enkla av vävteknikerna, tuskaft. Vävens gleshet gör att det går att se igenom. Ingen fram- eller baksida, inget upp eller ner, inga påträngande krusiduller. Jag vill ta bort ”bara platt” känslan genom att det händer något mer; att man ska gå runt vävarna och titta från alla vinklar och vara i det rum som de bildar tillsammans. Från sidan kan man se vågorna och böjningarna i den rörliga textilen. Det blir som ett landskap i strukturen och färgskiftningarna.

Det är så mycket mer än att bara väva; inslag efter inslag, minut efter minut, timme efter timme, dag efter dag. Det är mycket omsorg, envishet och tålmod som krävs i processen. Allt är nog uträknat och allt ska stämma överens. Tillsammans bildar allt en mening: Tråd, väv, tid och rum. Det känns som jag och vävarna hör ihop. Vi är på resa i nuet, vi vet inte hur framtiden ser ut, vi vet bara här och nu.

Tankar hinner passera och avlösa varandra, i själva görandets rytm. Under processen minskar mitt kontrollbehov. Jag behöver inte veta exakt hur väven ser ut i sin helhet. Jag vet inte när eller om trådarna kommer att gå av, men det är sådant som plötsligt kan inträffa. Sinnens öppnas och närvaro kan få utlopp mitt bland trådarna. Tyget växer fram, rullas upp bit efter bit på bommen, precis som tid och livet som jag har byggt upp; förväntan, spänning, iver, oro. Varpen, de långa trådarna, tiden som pågår, flödet. Inslagen fångar in varpen, färgar och fyller ut tiden som går.

”I do not like rules and regulations. They are enemies to the imagination. When I use the loom, I make it obey my intent. From the beginning, my work has been a protest against weaving as I found it”. Se gärna bilder s32-39.¹

Det går att väva sin väv genom att strukturera och förbereda in i minsta detalj hur väven exakt ska vara. Ge sig på svåra mönster och mäta på millimetern för varje inslag. Men för mig är vävningsprocessen frihet och jag vill inte kunna styra precis allting. Hantverket är ett hjälpmedel för att kunna färdas dit jag vill komma. Med tiden kan saker och ting förändras, t ex: Jag väver en bit, drar tillbaka tyget på bommen, och då kan jag inte längre se det som jag precis vävt. Och så fortsätter vävningen; väva, dra tillbaka, väva etc. Själva helheten återstår att se då vävningen är avklarad och det är dags att klippa ner. Ett väldigt spännande moment.

Vävningen är för mig något väldigt personligt, ett sätt att berätta och bearbeta.

¹ Abakonovic, Magdalena, Abakanovic, Mucsarnok, Budapest, 1988 s.33

En text om vävning

Jag väver och bygger ett tyg.

Lägger värdefull tid och energi

tråd efter tråd, inslag efter inslag.

Jag väver med tiden som går, tänker på det som varit,

stannar upp och funderar;

Jag är faktiskt med tiden,

jag andas i takt med tiden, hela tiden.

Jag är mitt uppe i allting.

Allt är viktigt, allt hänger ihop,

vi är ett; trådarna, väven, tiden och jag.

Jag väver, bygger

Jag skapar förväntan, önskan och hopp.

Men jag kan ändå inte ta något för givet.

jag vet inte hur framtiden ser ut.

Jag vet inte hur väven kommer att se ut.

Jag vet inte hur väven ter sig emot mig, hur det blir på slutet.

Jag vet inte vad som väntar mig,

men fortsätter att hoppas.

Jag kan blicka framåt, vara modig, önska

och hoppas på att allting kommer att bli bra.

Tråd efter tråd och jag slår med bommen,

inslag efter inslag.

Med bestämdhet bygger jag trygghet och förhoppning.

Det här är mitt revir.

Med allvarsam ömhet möter jag

och respekterar väven och dess egna rörelser och liv.

Jag kan inte tygla mer än det jag förmår,

inslag efter inslag,

jag hänger med och försöker mötas på halva vägen.

Jag låter mig styras och vägledas av vävens karaktär,
och trådarna får bestämma den rätta vägen.

Men utan att jag är allt för naiv.

Drömmarna i vävningen rycker inte med mig för långt,
absolut inte längre än ett uppsatt delmål mot slutdestinationen.

Jag är hela tiden beredd på att något oväntat kan inträffa,
något som förändrar förutsättningarna och destinationen.

Det gör mig observant,

det gör att jag måste vara här och nu.

Därför kan jag inte ta något för givet.

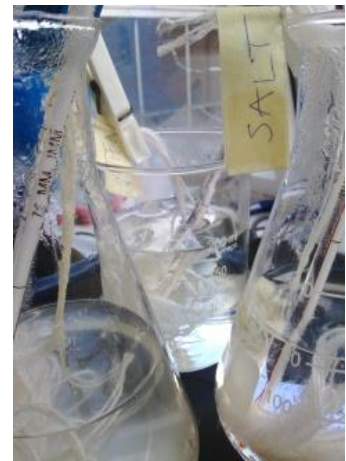
Ur skissbok 2014

Material och infärgning

I början av min skissprocess klippte jag i vävda provbitar och tyger i sökandet efter rätt känsla och material, men visste redan då att behovet av göra ett eget tyg inte gick att gå förbi. Genom att väva, lägga ner dyrbar tid och bygga upp bit efter bit laddas tyget med omsorg. För att sedan bli angripet och sakta, sakta brytas ner. Känslan när något ”glider ur händerna”. Jag började klippa i säckväv och förstod att jag funnit rätta uttrycket för enkelheten.

Efter att ha virat trådkvalité efter trådkvalité på olika pappersark fann jag att lintow var det som passade mitt arbete bäst. Linet har olika styrka beroende på hur det är spunnet, i förhållande till exempelvis tvåtrådig lingarnskvalité är lintowens entrådiga liv ganska skört, dessutom extra skört på olika ställen av tråden där dess tjocklek kan variera. Garnet lintow är ett kortfibrigt lingarn, har ett mjukt uttryck och är egentligen inte att föredra i varp p.g.a. att det lätt går av. Men just oberäkneligheten tycker jag stämmer bra in på mitt arbete. Den egenskapen är inte att förringa, utan istället att dra nytta av. Linet bär alla karaktärsdrag som jag tycker att livet omfattar; hur fröet sätts och växer upp, blir till en blomma som slår ut. Hur stjälkarna förbereds och ger sig ut på äventyr och vandring mot olika mål och förutsättningar.

Jag färgar mina varpflätor och inslagsgarn innan jag sätter upp väven för att få fram färg som jag vill arbeta med genom hela varpen och med inslag. Men också för att få en lite mera ojämn färg effekt (likt en ikat-färgning). Eftersom garnet är knutet på vissa ställen för att inte trassla ihop under infärgningen kan inte färgpigment gå in lika intensivt i textilen, precis där knutarna sitter. Det händer även något mer med lintowen då man väter den. Från det mjuka uttrycket träder en mer klistrig, ruffigare och rå känsla fram. Det ger ett kallare och mera allvarsamt uttryck, och trådarna i varpen blir mer distinkta, påminner om t.ex. torrnålstreck i förstoring. Färgningen sker i den ordning som jag ska sätta upp varparna och väva; midnattsblå, röd och vit.

Processbilder från min tid i färgeriet. Där experimenterades det och färgades otaliga provnyanser innan jag kunde bestämma mig för de rätta färgrecepten.

Färgerna, tretalet och trådarna

Talet tre upprepas många gånger i mitt arbete: Tre vävar, tre revor och tre färger. Alla vävarna har en start, en mitt del och ett slut. Tre är de gånger jag varpat, tre är de gånger jag dragit på och satt upp vävarna, och tre gånger har jag klippt ner. Förberedelse, genomförande och avslut upprepat tre gånger om.

Att just tre återkommer är inte av en slump, tror jag, även om det är först mot slutet av arbetet som det blir allt tydligare för mig. Varför är det så? Den mörka väven handlar om det som inte går att göra något åt, i väntan på det oundvikliga. Den röda väven handlar om ständigt sökande, att försöka förstå och finna meningen och svaren i oändligt famlande. Den ljusa väven handlar om uppriktighet, mod och styrka. De tre vävarna bär varsin kraft och soliditet, samtidigt som de kompenserar och stöttar varandra. Alla tre bär en invävd insikt, de är här och nu, men ändå på olika vis.

Ordet triptyk används ofta för tredelade bildkonstverk och/eller som presentationsform. Man skulle kunna säga att mitt arbete är en triptyk, ett arbete i tre delar.

Triptyk, triptyk (av grekisk *triptychos* 'tredubbel'; 'med tre lager' av *tri*- och grekisk *ptychē* 'veck', 'fäll', 'blad', 'skrivtavla'), tredelad tavla, som regel bestående av ett mittparti, kallat *corpus*, och två smalare flyglar. Ursprungligen kunde de sistnämnda stängas, varvid mittpartiet doldes. Triptyk var en vanlig form för medeltida altarskåp men förekommer även i modern konst.²

En dag tar jag hemvägen förbi Göteborgs stadsbibliotek. I anslutning till entrén finns tre textila karyatider lite oorganiserat spridda. Liksom pelare håller de upp den nya tillbyggda delen på bibliotekets entré. En röd, en gul och en blå. Ett, två, tre. Pelarna är väldigt textila, trots att de är gjutna i brons. Först har konstnären låtit drapera tyg och byggt former, för att sedan avgjuta dem. Sedan har hon färglackerat i glassgult, turkos och lysande rött. ⁵"Konstnären Yvonne T Larsson har velat skapa en motvikt till stramheten och samtidigt förse den enfärgade fasaden med några extra färgackord".³

Liksom klänningar utan huvud eller ben svävar de utanför biblioteksentrén. Och visst är det så, omgivning kring stadsbiblioteket är ganska stram och stel. Som motvikt till detta gör sig Yvonne T Larssons pelare väldigt bra. De ser nästan levande ut; rörelsen i det gjutna tyget, färgerna och skuggorna. Nästan trolskt. I texten ur Kulturtidningen Zenit nr 40 beskriver även Kristina Mellström pelarna som "Ett lekfullt och feministiskt inslag i den annars så manligt ordnade tegelarkitekturen kring Götaplatsen".

²Nationalencyklopedin.2006, 31, 2006, Malmö, NE Nationalencyklopedin; cop 2007

³ Mellström Kristina, Kulturtidningen Zenit, nr 40, www.zenitkultur.com

Den svarta väven

Väntan på döden då döden kommer

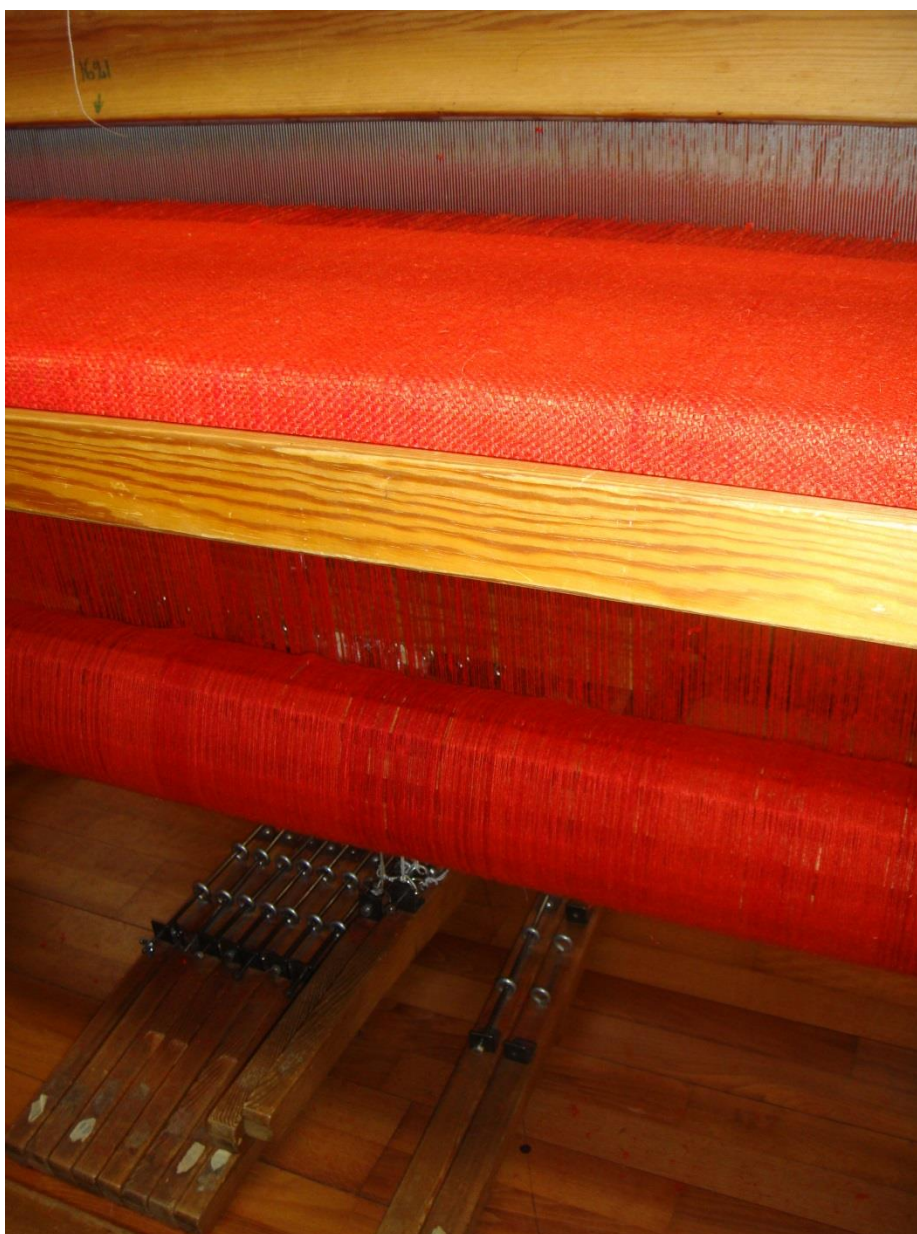
Garnet är från början mörklila som nu överfärgas med svart reaktiv färg till en dramatisk midnattsblå ton. På sina ställen vandrar nyansernas mystik sig starkare eller svagare, likt molnen på en natthimmel eller moln laddade med åska. Den svarta väven bär för mig en allvarsamhet, en svärta som sluter sig in mot något mörkt jag vill sätta ord på, men inte kan. Jag försvinner in i vävningen. Det mörka är det som är verklighet, en härva svår att ta sig ur. Det enda jag vet är att slutet kommer att komma och tiden som är nu är allt som jag har.

Den röda väven

Ett ständigt sökande

Varptrådarna är redan tre olika röda lintows kvalitéer och nyanser. För att rätt röd och en jämnare nyans över hela väven överfärgas garnet i en och samma färg. Jag vill att den röda färgen ska ha uttrycka köttslighet, passion, lidelse, sårbarhet och ömhet. Trådarna likt kroppens viktiga nätverk av vener, pågående rörelse, vibration, blossande pumpar. Det handlar om att vara mitt uppe i allting, beredd och på samma gång oförberedd. Som när livet leker och man är oövervinnerlig. När man inte riktigt vet vad man vill eller vart man är på väg. Det ständiga sökandet efter förståelsen och svaren, meningen med livet. Det finns ett djup i det röda, ett smärtsamt djup.

Den vita väven

Stark och sårbar

Den vita vävens varp består tre olika blekta lintows-kvalitéer; en gulaktig, en vit och en aning smutsigt vit. Men inslaget är ett och samma garn. Tillsammans bildar och upplevs de som en jämn färgyta.

Eftersom de andra två varparna och dess inslagsgarn är överfärgat för att få den nyans jag är ute efter, blir den vita väven lite annorlunda. Här har jag redan den nyans jag vill arbeta med. Linet ska inte färgas in, men däremot vill jag fortfarande ha samma uttryck på trådarna. Därför låter jag varp och inslag ligga i saltat, varmt vatten 70-80°C i ca 1.5 timme för att manipulera det mjukt ulliga, så det blir ett mera torrt uttryck. Det fungerar bra och dessutom behövs inga kemikalier i vattenbadet, till skillnad från färgningsbaden.

Tankarna och funderingarna kring varför den vita färgen är viktig för mig har varit många. I vissa fall skulle man säga att vitt symboliserar oskuld, ”oskulds vit”. Men för mig har det en annan innebörd: Det vita är det ärliga, rena och uppriktiga. Det symboliserar styrka och mod. Jag upplever ett ömtåligt och skirt uttryck, en intention, övertygelse och kraftfull vilja. Envis, uthållig och solid. Den vita väven är som ett till synes oskrivet ark, fylld med osynlig text. Ord som egentligen borde träda fram, men som ligger allt för djupt inlindat bland trådarna.

Vävarna har samma varplängd: 5.85 m, samma vävbredd: 1.40 m och de är vävda med fem trådar per centimeter. Men inslagsdelen skiljer sig från väv till väv då de börjar olika långt in och är vävt olika mycket på varpen.

Ett trådverk kommer att gå under och ovan den vävda delen. Trådarna är flödet, tidlinjen och det som hela tiden pågår. I trådarna kan man bilda möten och nätverk. Trådarna fångar upp det som man vill fylla ut tiden med, flätar sig samman och kramar om. Den sköra och värdefulla tiden. Det är ovisst vad som är långt och vad som är kort. Trådarna har haft en viktig innebörd redan från början. Så länge de inte är fästa i inslag så blir de okontrollerbara. De vill gärna söka sig iväg, mest smita och trassla in sig. Trådarna har liksom ett eget ganska stökigt liv, oförutsägbart. Medan där inslagen kommer blir trådarna i ordning och lugnar ner sig. De får fast fästpunkt.

Bild från provupphängning under arbetsprocessen.

Att försöka närma sig och fånga en obekväm ovisshetskänsla är väldigt svårt och motstridigt, men jag måste göra det. På något vis vill jag få fatt i den här ogripbara aktiviteten som osynligt följer och svävar omkring mig i vardagen.

Marina Abramovic använder sin kropp som medium och uttrycksmedel i olika performanceverk. Hennes sätt att lämna ut sig själv, öppna och bjuda in där man är som mest sårbar gör att verken, för mig, visar en sådan oerhört sann och ren ärlighet. Mer ärligt kan det inte bli.

*"It is important to create such strong images, so that the public cannot escape into the past or into the future"*⁴

De orden följer med mig i mitt eget arbete. Men jag tänker att det viktigaste är att hela tiden vara sann och ärlig emot mig själv, för att få ett så trovärdigt uttryck i konstverket. Att hela tiden se upp, inte börja tvivla och ta säkra genvägar. Genom att hela tiden vara i nuet, ta ämnet på allvar och inte ta omvägar kring det jobbiga, utan istället möta det. På så vis kommer jag kunna ge en bild/uppfattning av vad "ovisshet" är, i alla fall i det här arbetet och vad det innebär för mig. Det är inte själva trösten och förståelsen jag vill visa, utan ett sätt att illustrera något abstrakt, en känsla och tillstånd, att vara i "ovisshet", att inte ha kontroll men ändå vara "här och nu". Marina säger också: *"What you are afraid of is exactly what you are supposed to do. When you do things you like, you never change"*.

En performance som jag är väldigt fäst vid är *Drowning Piece*: En kvinna i en plexicylinder som sakta fylls med vatten, vid sidan av cylindern sitter en man fastbunden i en stol. Till musiken av Young Gods fylls cylindern med vatten.⁵ Detta är ett av mina favoritverk av Carina Reich och Bogdan Szyber. Icke-kontroll, maktlöshet, desperation, närhet och distans, att inte nå fram, att stå bredvid och se hur allting faller. Oerhört otäckt och vackert.

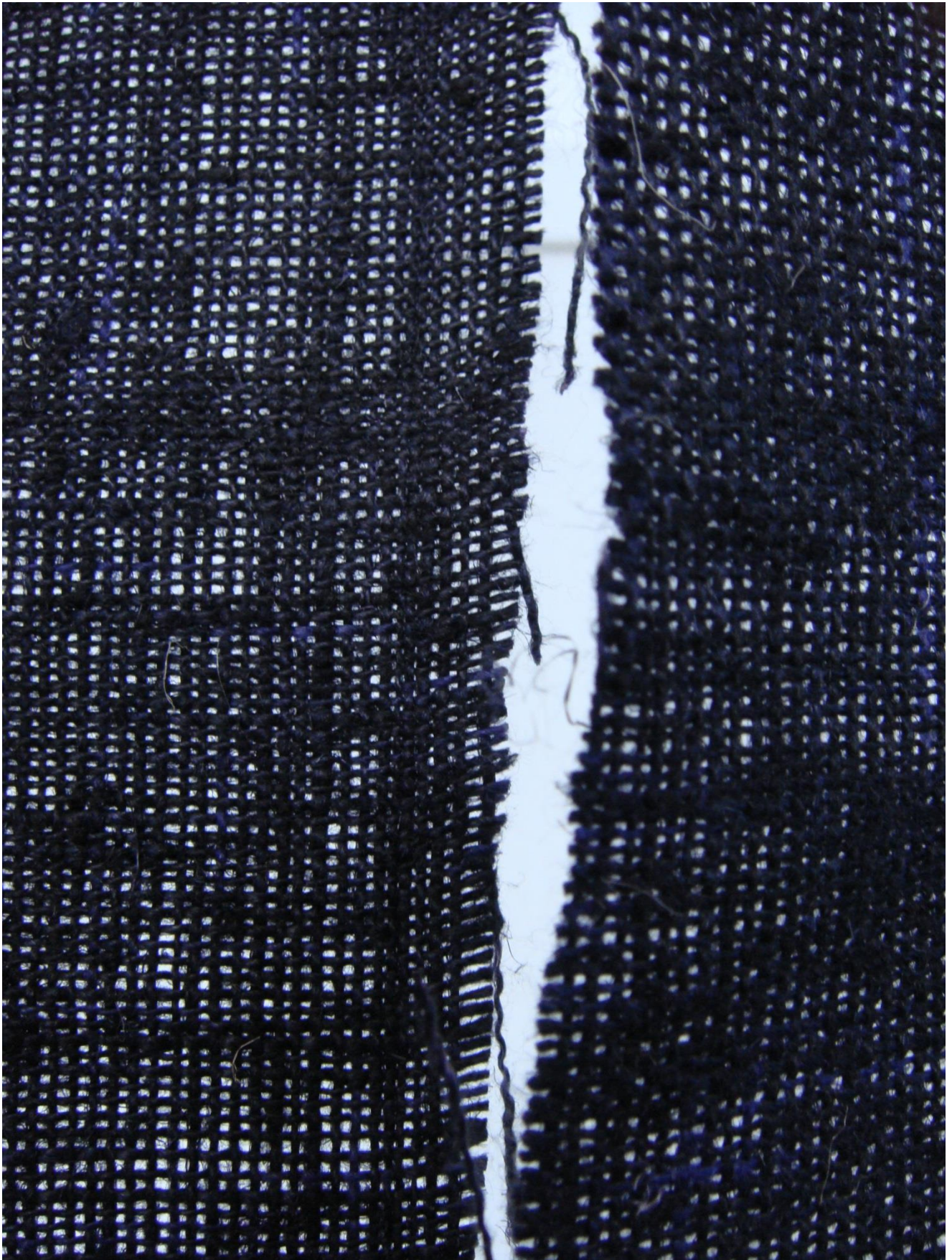
Under ett besök på Tate Modern blev jag totalt gripen av Nan Goldins starka utställning, som på ett tydligt sätt visar och beskriver vardagen i olika människors liv; utsatthet, sårbarhet, smärta, misär, glädje, lycka, omsorg. Verkligheten. I hennes fotografier får hon mig att stanna till här och nu, tänka och reflektera över vardagen omkring mig själv, vardagen omkring andra människors liv, hur olika förutsättningar vi har, så olika öden. Tänk om jag vore född någon annanstans, i ett annat slags liv? Oftast vill jag ha mer och mer av Nans bilder. Det känns nästan som att jag också lärt känna hennes vänner och bekanta, de som hon kallar sin familj. Bilderna är verkliga, de är verklighet som fångar, fryser tiden och lämnar många intryck och eftertanke. Tydligheten gör att jag kan bli lika berörd varje gång jag ser en och samma bild, även om det är för 100:e gången. Ett exempel är: *Gotscho kissing Gilles, Paris, France, 1993. Bild 32*,⁶. Bilden visar en man som står lutad över en sjukhussäng och kysser ömt en aidssjuk och döende man på kinden/näsan, ett sista farväl.

Nästa bild 33 visar endast Gilles tunna arm omgiven av sjukhustextilier. Bilderna är tydliga och talande. Nan behöver aldrig beskriva i långa texter och förklara vad hon vill berätta, vi förstår ändå.

⁴ Abramovic Marina; Marina Abramovic: Objects, performance, video, sound/ Chrissie Iles (editor, RoseLee Goldberg. Oxford; Museum of Modern Art, 1995 s 11

⁵ Reich Carina, Szyber Bogdan, *Drowning Piece*, Performance, Moderna Dansteatern December 1991, Moderna museet 1992, Kanal 1Sveriges Television 1992. <http://reich-szyber.com/blog/portfolio/drowning-piece/>

⁶ Costa Guido, Nan Goldin, London Phaidon Press Limited 2001

HÅL

Med mina händer har jag skapat ett tyg. Byggt upp både tillit och tro. Sedan vill jag att något abrupt ska hända i arbetet som pausar tiden för ett ögonblick. Därför görs snitt i väven, och ”förstör” det som nyss så omsorgsfullt blivit till. Snittet blir en förstärkning till det jag vill beskriva.

Provbit efter provbit vävs. Jag klipper, testar, formar, och i huvudet surrar omgivningens påstridiga uppmaningar: ”Tänk på att hålets placering är viktigt. Hålets utseende och storlek är även det av stor vikt” etc. Eller är det verkligen så viktigt? frågar jag mig själv och känner mer och mer att mitt arbete handlar inte bara om själva hålet. Snarare handlar det mer om själva uppkomsten av det, den känsla som infinner sig då man inte har total kontroll längre, ovissheten. Det handlar inte om vad som händer när man tittar genom hålet, för då har vi redan gått händelserna i förväg. Tiden som stannat och håller kvar känslan av ovisshet i nuet, känslan av att falla, famla i det som är inte är greppbart, att inte kunna kontrollera det som man skulle vilja kunna bestämma. Viljan att hålla allting samman, men inte kunna göra det. Det är alla bitarna; hålet, väven som gått sönder och rummet. Allting blir en helhet, och alla bitar hör ihop. Allt tillsammans är min illustration av ovisshet, tillståndet och att leva ovisst, att bara acceptera läget som det är.

Flytande och utforskande. Hålet är alltså något som vittnar om en händelse som precis inträffat. Något oväntat, okontrollerat. En händelse som skakat om, vänt upp och ner, som inte gick att stoppa. Hålet som absolut kan vara en inledning på ett nytt kapitel. Men i mitt arbete vill jag liksom ”frysa” tiden precis då hålet uppstått, tomheten och hela tillståndet av ovissheten som slagit till. Det som inte är greppbart. Tiden du inte vet hur lång eller hur kort den är, vad du ska göra, vad du inte ska göra.

På sidan 148 ”*Gordon Matta-Clark, works and collected writings, Gloria Moure*” finns en av mina favoritbilder *Splitting* 1974. Det är en genomskärning/ett snitt, en enorm reva rakt igenom ett hus. Och i revan ser man bl.a. ljuset tränga sig igenom till andra sidan. Jag får känslan av att volymen/rummet i huset när som helst kommer att svämma ut.⁷

⁷ Moure Gloria, *Gordon Matta-Clark Works and Collected Writings*, Barcelona, Ediciones Poligrafa; Museo Nacional de Arte Reina Sofia, Madrid, 2006. s 147

Revan

När jag söker ”hål och reva i textil” på google får jag upp massor med tips på hur jag ska laga mina trasiga textilier. Det verkar som att revor i det textila materialet ska vårdas och stoppas om, man ska laga och helst ska det bli nästan osynligt. Lika snabbt som hålet eller revan uppstått så ska det sys ihop, precis som med benbrott och olika sår. Helst vill man att ens kläder ska vara hela och rena, och det ska inte vara trasigt. Men så finns det modetrender, subkulturer, religioner etc. som gärna synliggör revan eller hålen i plaggen.

I judendomen visar man stor vördnad för de döda, och på begravningen river de sörjande en reva i ett klädesplagg som ett tecken på sorg för den döda. Numera är det vanligaste att man knyter ett slags sorgband.⁸ Men hela ritens och symbolikens tycker jag är fin, att revan är här och nu.

Jag vill att håligheten i mitt arbete ska vara i form av en reva, en symbol: Här har något inträffat, en händelse, en ilning, något har angripit och skakat om, en gärning som lämnat ett gapande sår och en ömmande tillvaro. Revan är icke-kontroll och står för plötslig förändring i livet.

⁸ Hattstein, Markus, Världens religioner, Köln, Könnemann, cop 1999 s 64

Det är svårt att stanna upp och vara mitt i det som känns jobbigt, helst vill man glömma och gå vidare, rymma. Men om man inte har det valet, att kunna fly? Om man måste stå kvar och hårda ut därför att det inte finns någon annan väg?

Nerifrån och upp, för kniven in i tyget, sprättar sakta upp och väven delar sig. Tråd efter tråd faller ur varpens och inslagens trygga famn. Knivljudet som möter tyget. Jag har aldrig varit så här brutal mot något av mina tidigare verk. Det känns besynnerligt. Men revan är ett måste, den bär en viktig roll i samtalet och helheten mellan verkets alla delar och rummet.

Varpen och inslagens sammanfogade trygghet är trasig. Trådarna spretar, de vet inte vart de ska ta vägen. Revan har ett eget liv i väven. Jag har ingen kontroll över revans rörelse när den spärrar upp en del av väven. Dess vandring över väven förändras i uttryck, form och ljus där jag betraktar den från olika håll i rummet. Den buktar ut, den buktar in, den är mörk, den är ljus.

Lucio Fontana arbetade med rymd, ljus, tid och parallella världar. Hans knivskarpa snitt eller punkteringar på enfärgad yta gör att verket får en kontakt med både yttre och inre rymd, och han ville då under sin tid bjuda in betraktaren till nya perspektiv och vinklar när det gäller konsten. Men det handlar inte mest om själva snitten eller punkteringarna i sig, utan även processen att ta sig dit.⁹ *Concetto speciale*; I omsorgsfullt och grundligt uppspända dukar har Lucio snittat med en vass kniv. Genom kanterna på snitten som öppnas över dukens spänning kommer det mörka mellanrummet mot väggen träda fram och visas på tavlan.¹⁰

Just beskrivningen, vägen fram till revan, går lite hand i hand med mitt arbete. Det är inte bara själva revan då den uppstår som är viktig, utan hela den omsorgsfulla resan fram till att angreppet görs. Revan som gör det möjligt att förstå att det du ser inte är allt, utan endast en del av en stor helhet.

⁹Sveriges Auktionsföretags Förening, Bukuwskis, Bukowskis Auktioner AB, copy 2008-2015

¹⁰ Krausse Anna-Carola, Målar Konstens Historia, Köln, Könnemann, 1995 s 112

Rummet

Jag strävar efter ett taktilt samspel mellan rum och verk; väv, revor och trådar. För att komma dit arbetar jag med rummets volym, trådarnas mångfald, de vävda ytorna, revorna och de löst hängande varptrådarna. Tillsammans bildar de ett utrymme, en helhet, ett tillstånd och beskriver en känsla i ett rum där tiden stannat upp under en obestämd mängd av tid. Ovisshet.

För konstnären Eva Hesse var arbetet i sig av stor betydelse, inte enbart det färdiga verket. Arbetet utgjorde ett viktigt mål och för henne var arbetet något som varar. Hon arbetade med flyktiga och ömtåliga material; glasfiber, gummi, latex, rep, papier-maché etc. som oftast hann gå sönder redan under hennes korta levnads tid. *”Jag måste gå upp helt och fullt i mitt arbete, det är den enda saken som är permanent, som mognar och som vara”*¹¹ Trots objektens och materialens ömtålighet, utstrålar de en enorm mäktighet.¹²

Blandningen mellan mjukt och hårt, struktur och platthet, rörelse och orörlighet gör att man kan relatera och känna tillhörighet på olika vis till hennes verk. Det är så många uttryck i objekten. Hennes sätt att få till det taktila och samspelet med rummet imponerar, och så gör även sättet på vilket hon levde och utövade sitt konstnärskap, i en tid då man fortfarande gärna gjorde skillnad på manlig och kvinnlig konst.

Magdalena Abakanovic, påminner mig om: mängd, mångfald, storlek, struktur, fibrer, växtlighet, närhet, kroppsligt, närmande, interiör, rum etc. Magdalena började arbeta med mjuka och böjliga föremål i grova material. *”Abakans”* (1966-1975)¹³, namngivna efter henne, är stora tredimensionella vävda verk i olika fibrer och med massor av olika strukturer. De enorma formerna nästan krullar sig likt näver och jag skulle vilja kunna gå in i en *”abakan”* och lyssna på tystnaden som omsluter mig. Magdalenas verk blir ett slags utrymmen i utrymmet/rummet, och på så vis får en nödvändig och viktig roll i dialog till rummet. Förmodligen är det alltihop som avgör den här känslan för mig; material, struktur, repetition etc. som får mig att känna så. Och jag tänker hur viktigt textil är för alla, ett överlevnadselement.

¹¹ Lee Mara, Om Eva Hesse, Stockholm, Axl Books, Moderna Museet, 2013 s 13

¹² Sussman Elisabeth, Wasserman Fred, Eva Hesse Sculpture, New York, Yale University Press, The Jewish Museum, New York s. 15, 25, 84-93

¹³ Abakanovic, Magdalena, Abakanovic, Mucsarnok, Budapest, 1988

Presentation

Det är svårt att finna en presentationslösning till vävarna eftersom de är så långa. En tanke och önskan är att de ska gå från golvet och upp (helst genom) taket. Så trådarna verkligen får påvisa flödet och tiden som går. Ett tag skissade jag och testade att bygga ett tak till var och en av vävarna. I en skåra mitt i taket skulle väven och varptrådarna sedan falla ner. Rundstaven som väven är fäst i kan vila uppe på taket. På så vis blir det en början/slut på själva vävens presentation, och det som händer ovanför taket kan man bara bortse ifrån. Men tankarna leder mig ändå tillbaka till ursprungsidén om att arbeta enkelt och avskalad, i så fall ska även att presentationen vara det? I all sin enkelhet, men den bästa upphängningslösning blir på en rundstav i trä; fibrer mot fibrer. Vävarna är placerade och hänger i förhållande till varandra. Varparna möter golvet med olika mängd och tyngd. Tillsammans bildar de en rumslighet i rummet som man kan gå runt och följa från alla vinklar. Omfamningen av ovissheten.

Den mörkavävens tyngd. Den röda vävens sökande och den vita vävens lugn.

Bild är från examinationsdagen 2015-05-0

Bilder från examinationen 2015-05-05

Bild från vernissage på Vasagatan 33, Göteborg 2015-05-16

Bild från vernissage på Vasagatan 33, Göteborg 2015-05-16

Bild från vernissage på Vasagatan 33, Göteborg 2015-05-16

Bild från vernissage på Vasagatan 33, Göteborg 2015-05-16

Avslutning

Genom att långsamt beskära och skala av bit efter bit av det som klamrat sig fast likt en skyddskostym runt ovisshets känslan, det som från början var en stor och maffig idé med massor av delar och symbolik, nu minimerats till det som står där i rapporten. Sakta men säkert har jag närmat mig det obehagliga och funnit ett förhållningssätt i själva kärnan, där jag kan bara vara och där tiden står still.

Rapporten beskriver processen och det tillvägsätt jag slutligen bestämde mig att använda för att komma nära min ovisshet och till det färdiga verket.

Slutresultatet, det färdiga verket är tre vävar; 140 cm breda och ca 500 cm långa. Vävarna har ett långt trådverk, de har olika färg och olika mängd inslag. De skiljer sig en aning, men de hör ihop. Alla bär på en reva.

Ett varmt tack till

Handledare Birgitta Nordström

Handledare Magnus Haglund

Professor Anna T Wolgers

Tekniker Marianne Davidsson

Kära studentkollegor i Master 1 och 2

Min familj

En särskild tanke till min älskade mor.

Bilagor

Min text om ovisshet

Ovissheten

Ovisshet,

vad är ovisshet?

Skrämmande, oförutsägbar och STORT.

Det går inte att ta i,

det går inte att styra

och det går inte att ta bort.

Det är positivt, negativt och båda på samma gång.

Det är krypandes, obehagligt

och samtidigt så befriande och tillfredsställande.

Somliga lever för ovissheten;

lever för nuet och tar varje dag, timme och sekund som den kommer.

Då kan de få vara lyckliga

och då är de trygga i sin tillvaro.

Och för somliga är ovissheten fruktansvärd,

nojig och ett ständigt sökande

efter sig själv, trygghet och välbefinnande.

Jag vet faktiskt inte var jag står just nu,

eftersom ovisshet har styrt mitt liv i 2 år.

Det är rädsla, sorg och ilska,

samtidigt som jag är tacksam över tid, rum och nuet.

Livet är så svårt att förutse, och det är svårt att förstå.

Det är så lätt att stänga in sig i ovisshetens dunkla väggar,

istället för att vända den motsatta, den ljusa sidan till dig.

Det handlar om kontroll,

det handlar om icke-kontroll,

det handlar om frågor som;

Varför? Existens och meningen med livet?

Det handlar om att greppa i något som du inte ser, men det finns där.

Ibland bryr du dig inte så mycket om ovissheten,

utan du låter dig behagas av dess charm.

Men ibland så klättrar du på väggarna av oro,

för vad ovisshetens riktiga baksida kan innebära.

Jag tror,

att leva på båda ”ovisshet” är bra,

att finna en balans mellan positivt ovisshet och negativ ovisshet.

Men ovisshet för mig just nu innebär endast oro, sorg och ilska.

Men jag tänker att det är ok,

för annars kan jag inte gå vidare med livet.

Jag behöver få vara där jag är just nu, mala ett tag,

så att jag sedan kan resa mig och vara en starkare människa när jag lämnar sorgen bakom mig.

Att leva med ovisshet eller att leva i ovisshet,

är att släppa kontrollen och låta ödet få bestämma.

Livet som man tror att man bestämmer över

men som hastigt förändras.

Eller möten med det okända

som förändrar hela din världsbild.

Ovisshet är som att slita i sitt hår,

eller att sväva fram på rosa moln.

Ovissheten är som att krama om någon hårt,

men samtidigt glida ur en famn.

Ovisshet är att inte kunna ta något för givet,

att inte kunna få bestämma allt.

Ovisshet är att låta något osynligt få bestämma,

och du måste helt enkelt gå med på det.

Ovisshet är att forma och drömma om något du inte har,

tappa bort det och förlora det utan att ens fått röra, känna och uppleva.

Ovisshet är en enorm väntan i oändlighet.

Ovisshet är olustighets känsla och frågan om varför. Ovissheten gör att du kan få vara lycklig i nuet.

Ovisshet gör att du tar tillvara på dyrbar tid du aldrig vet om den kommer igen.

Ovisshet är att vårda ömt det som du kan hålla om,

att våga släppa om det du älskar mest.

Ovisshet matar kontrollbehov;

Kontroll över livet och kontroll över hur man ska leva livet.

Kontroll som kan vara bra,

kontroll som kan göra dig illa.

(Kontroll är bra under kontrollerande former, men aldrig bra då man låter kontrollen ta överhanden och låta styra allt det som du gör).

Ovisshet är att våga förlora kontroll, våga vara novis,

våga låta andra ta hand om dig,

våga låta ovissheten vagga dig till söms.

Ovisshet kan vara kittlande, lekfullt och lycksaligt

då du bestämmer dig för att låta det leda från det negativa.

(Om du nått så långt ner du kan komma i katastrof, finns bara en enda väg tillbaka, en ovisst väg, men som förmodligen leder den till något bättre).

Ovisshetskänsla kan få ett lycklig slut,
men ovissheten är fortfarande där:

Vad händer nu? Undrar vad som händer här näst?

Därför ovissheten är leva i nuet

i verkligheten.

Ovisshet kan vara olidlig, ångestfull och outhärdlig.

Att bygga upp sin oro kring ovisshet är när du tex: håller ditt barn och hoppas att barnet aldrig far illa genom livet. Något du egentligen inte kan kontrollera, men oroar dig för ändå.

Att vara ledsn i ovissheten,

då du egentligen borde vara lycklig för det du redan har.

Ovisshetens orättvisa, är en annan ovisshets rättvisa.

Ovisshet är som att segla mot horisonten

fast besluten om att det är ditt mål,

och du måste tappa kontrollen över det du gör

och låta havet få besegra dig.

Ovisshet är som att lappa och laga spillror

bygga upp nya möjligheter

och fortsätta från det som varit.

Ovissheten är framtiden,
svår att veta på förhand.
Ovisshet är maktlöshetskänsla.
Ovisshet är det som är livet.

Ur skissbok 2015

Min text om revan

Jag faller för revans makt,
den har tagit sitt grepp om mig.
Utan att jag vill,
utan att jag önskade.
Nej, revan den uppstår
och nu ska jag leva med den.

Revans sidor
vänder in och ut
på alla känslor jag bär inom mig.
Energien tappas långsamt ut.

Desperat vill jag fixa och laga men
förgäves.
Revan har all kontroll och
jag är icke kontroll.
Det enda jag kan göra är att bara vara här
och nu.
Jag vill kunna styra det som pågår och
göra så att allt blir bra.
Men revan har redan bestämt och
det är så det ska vara.

Revans mäktiga rörelse har
tagit över
allt som var min vardag.
Och nu får jag leva med den smärtan.
Smärtan som övergår till insikt.
Sakta, sakta
utan att det märks.

Och sorgen och
saknaden
som fortfarande finns kvar
då revan blivit lagad eller
fått läka
eller helt glömts bort.
Där ärrbildningen får
beskriva
och bära minnet av
det
som en gång varit.

Ur skissbok 2015

Bilder från Examinationsdagen och Examensutställningen

Källförteckning

Abakonovic, Magdalena: *Abakonovic*, Mucsarnok, Budapest, 1988

Abramovic, Marina: *Marina Abramovic: Objects, performance, video, sound/ Chrissie Iles (editor), RoseLee Goldberg*. Oxford; Museum of modern art, 1995

Costa Guido, *Nan Goldin*, London Phaidon Press Limited 2001

Hattstein, Markus, *Världens religioner*, Köln, Könemann, cop 1999

Krause Anna-Carola, *Målarkonstens Historia*, Köln, Könemann, 1995

Lee Mara, *Om Eva Hesse*, Stockholm, Axl Books, Moderna Museet, 2013

Mellström Kristina, *Kulturtidningen Zenit*, nr 40, www.zenitkultur.com

Moure Gloria, *Gordon Matta-Clark Works and Collected Writings*, Barcelona, Ediciones Poligrafa; Museo Nacional de Arte Reina Sofia, Madrid, 2006.

Nationalencyklopedin.2006, 31, 2006, Malmö, NE Nationalencyklopedin; cop 2007

Sussman Elisabeth, Wasserman Fred, *Eva Hesse Sculpture*, New York, Yale University Press, The Jewish Museum , 2006

Reich Carina, Szyber Bogdan, *Drowning Piece*, Performance Moderna Dansteatern, december 1991, Moderna Museet, mars 1992, kanal 1 Sveriges Television Bildjournalen 1992.
<http://reich-szyber.com/blog/portfolio/drowning-piece/> <http://reich-szyber.com/blog/portfolio/drowning-piece/>

Sveriges Auktionsföretags Förening, Bukuwskis, Bukowskis Auktioner AB, copy 2008-2015

Länkar:

<https://www.bukowskis.com/sv/news/446-lucio-fontana-snittets-mystiker>

<http://reich-szyber.com/blog/portfolio/drowning-piece/> <http://reich-szyber.com/blog/portfolio/drowning-piece/>